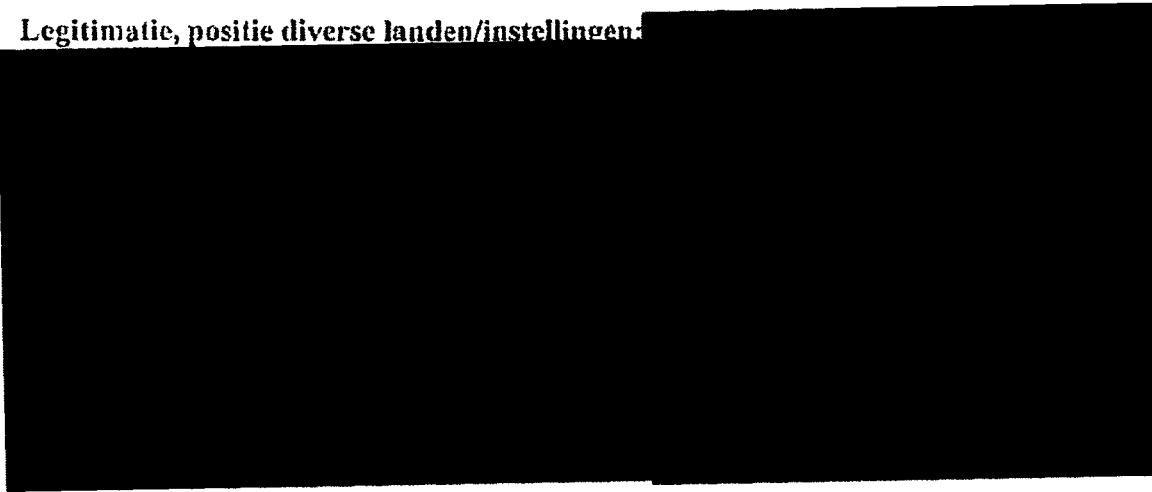

Dagelijkse update Irak

11 april 2003

Politiek

- **Irak, moord shi'itische leider:** de Iraakse shi'itische leider al-Khoeij is donderdagnmiddag in een moskee in Najaf vermoord (Reuters).
- **Irak, televisie:** VS en VK hebben donderdag een nieuwe televisiezender voor Irak gelanceerd. President Bush en MP Blair hebben in openingstoespraken het Iraakse volk verzekerd dat Irak van de Irakezen zelf is. Verwacht wordt dat ook de Iraakse oppositieleider Laith Kubba binnenkort een toespraak zal houden (FCO).
- **Turkije, Noord-Irak:** Turkije zeer bezorgd over inname door Koerdische strijders van Kirkuk. MinBZ Gul heeft aangegeven dat Turkije "al het nodige" zal doen om Turkse belangen in de regio te waarborgen. SoS Powell heeft Gul telefonisch verzekerd dat VS troepen z.s.m. de controle over Kirkuk zullen overnemen van de Koerdische strijders (Reuters).
- **Legitimatie, positie diverse landen/instellingen:**
- **Syrië:** Regering en bevolking zitten op één lijn: ontwapening van Irak was gerechtvaardigd maar manier waarop niet. Zeer kritisch t.a.v. "Expansiedrift van VS". Recente beschuldigingen van SoD Rumsfeld aan het adres van Syrië (bezit MVW, hulp aan Iraakse topfunctionarissen bij vlucht), leggen de Syraut naast zich neer. De handel met Irak, waaronder lucratieve oliehandel nu geheel gestopt (HMA Damascus)
- **Oman:** MinBZ bin Alawi noemde drie prioriteiten voor post-conflict Irak: een Irak vrij van MVW; een democratische Irak en territoriale integriteit van Irak. Er mag geen gezagsvacuum ontstaan, aangezien daar misbruik van gemaakt zou worden. Volgens bin Alawi zal de Arabische publieke opinie zich schikken in de nieuwe situatie. Alawi toonde zich voorstander van een EU rol bij de wederopbouw (HMA Muscat).
- **Frankrijk, de Villepin:** MinBZ de Villepin brengt 11-13 april bezoek aan Syrië, Libanon en Saoedi Arabië. (HMA Parijs)

- **VK, Straw:** MinBZ Straw heeft in Commons aangekondigd op korte termijn een bezoek te brengen aan enkele Golfstaten, junior Minister Mike O'Brien zal Syrië en Iran aandoen.
- **Frankrijk, wederopbouw, rol IFI's:** tijd nog niet rijp voor speculatie over eventuele rol voor WB en IMF. Eerst duidelijkheid over politieke kader, voordat rol voor de IFI's kan worden overwogen (HMA Parijs).
- **VS, post-conflict:** SoS Powell hoopt op actieve rol Europa in wederopbouw, noemt noodzaak van troepen voor vredeshandhaving, humanitaire hulp en opbouw scholen, ziekenhuizen. Dankt Nederlandse regering en volk voor rol in Afghanistan en stelt dat NL ook in Irak een rol kan spelen, 'to whatever extent the Dutch people wish to play' (interview NOS).
- **VS, Congres:** Goedkeuring van extra begroting verloopt moeizaam maar wordt een dezer dagen verwacht. Lobby van Witte Huis om in uiteindelijke voorstel meer fondsen voor Pentagon beschikbaar te maken (NY Times).

Militair

- **Front Bagdad :** Felle gevechten in het noorden van Bagdad gaan door. VS-troepen bang voor zelfinoordanslagen. Plunderingen op grote schaal. Humanitaire organisaties manen VS-troepen in te grijpen en 'law and order' te herstellen. (Reuters)
- **Front Noord-Irak :** Nadat Kirkuk is in handen was gevallen van Koerdische troepen hebben Iraakse troepen nu ook Mosul verlaten. Koerdische troepen zullen deze steden snel overgeven aan VS-troepen. Turkije heeft haar bezorgdheid over Koerdische (militaire) aanwezigheid in beide steden geuit. (BBC)
- **Stabilisatiemacht, Nederlandse bijdrage :** Nederlandse pers maakt melding van forse Nederlandse bijdrage aan stabilisatiemacht voor Irak. Kabinet zou vrijdag voorstel daartoe van M bespreken. Onderdeel daarvan zou inzetten bataljon Nederlandse mariniers zijn. (ANP, Volkskrant)
- **Stabilisatiemacht, deelname andere landen:** Frankrijk sceptisch t.a.v. deelname aan stabilisatiemacht. Frankrijk wil eerst VR-mandaat voor dergelijke macht zien, waarbij Frankrijk niet wil dat een VR-resolutie het militair optreden tegen Irak achteraf legitimeert (HMA Parijs). Noorwegen en Denemarken hebben aangegeven deelname aan een stabilisatiemacht wel te overwegen. (HMA Oslo, Kopenhagen)

Humanitair

- **Olie voor Voedsel.** Onduidelijk is in hoeverre het bestaande publieke distributiesysteem van het Olie voor Voedsel programma in centraal en Zuid Irak nog in stand is voor hernieuwd gebruik. (OCHA)

- **Terugkeer VN-organisaties:** VN voorziet terugkeer van 14 internationale medewerkers naar Noord-Irak. Terugkeer vindt heden plaats en is gevolg van beoordeling veiligheidssituatie door UNSECOORD op 12/4. Terugkeer van de internationale VN-staf naar andere delen van het land hangt af van recht en orde ter plaatse. De VN maakt zich grote zorgen over anarchie en chaos in de grotere steden van Irak (VN).
- **MSF** meldt dat de op 2 april verdwenen medewerkers van het internationale team in Bagdad inmiddels zijn vrijgelaten.
- **Rode Kruis, ziekenhuizen:** ICRC roept coalitie en andere gezagsdragers op tot bescherming van burgerbevolking en zeker stellen van essentiële infrastructuur zoals ziekenhuizen en watervoorziening. ICRC was op 11/4 "profoundly alarmed" door chaos. Ook Nederlands Rode Kruis meldt dat coalitie nog onvoldoende in staat lijkt aan verplichtingen Geneefse Conventies te voldoen. Sinds 12 april worden 4 ziekenhuizen in Bagdad door militairen van de coalitie beschermd.
- **UNHCR** schat dat er zich ca. 30.000 ontheemden in het Iraakse grensgebied tegenover de provincie Ilam bevinden, met name uit Baghdad en Nasseriyah. Absorptiecapaciteit in het gebied goed, verreweg de meeste vluchtelingen verblijven bij familie of vrienden. "Cross-border" hulp wordt verleend door Iraanse Rode Halve Maan. Ook bevinden er zich ontheemden uit Suleimaniya en Mosul in het grensgebied bij Iraans Koerdistan. De Iraans-Iraakse grens blijft vooralsnog dicht.
- **VS, Reconstructie:** eerste tenderronde van USAID-contracten voor VS-bedrijfsleven tbv reconstructie van Irak in afrondende fase. Additionele tenderrondes verwacht voor eerste herstelwerkzaamheden aan de olie-infrastructuur (verantwoordelijkheid DoD) en op gebied van o.m. landbouw. Buitenlandse bedrijven die via subcontracting mee willen doen aan reconstructie Irak moeten dit spelen via hoofdaannemers, Amerikaanse overheid heeft hierin geen rol. (HMA Washington)